

Göksel Arsoy:
“Oyuncunun kalıcılığı yüzüne vuran
ışıktan anlaşılır.”

Türk sinemasının önemli oyuncularından Göksel Arsoy 24 Kasım 2005 tarihinde retrospektifi kapsamında Film Merkezi'ne konuk oldu. Arsoy, kalabalık bir öğrenci topluluğunun takip ettiği söyleşide sinemaya girişini, Yeşilçam yıllarını, filmlerinin sansürle olan mücadelesini ve oyunculuk deneyimlerini dinleyicilerle paylaştı. Türk sinemasında sarışın, romantik erkek deyince ilk akla gelen isimlerden biri olan Göksel Arsoy özellikle Belgin Doruk ile beraber oynadığı film-leriyle tanınmaktadır.

Sinemaya Girişi

Göksel Arsoy: Sinemaya nasıl bir tesadüfle geldiğimi anlatmak istiyorum. Yeşilköy Havaalanı'nda bir İngiliz uçak şirketinde çalışıyordum. O zamanlar yirmi dört saat çalışıp kırk sekiz saat çalışmıyordum. Bu benim işime geliyordu çünkü aynı zamanda İktisat Fakültesi'nde okuyordum.

Bir gün uçakta Halk Film'in sahibi Fuat Rutkay'a yardım ettim. Bana hayretle bakıyordu, sonra dedi ki “Sizi İngiliz zannediyordum, Türkçe konuşunca hayret ettim”. Tesadüf, bu insan o tarihte Türkiye'deki en büyük sinemacıymış. Film şirketi var: Halk Film. Bakırköy'de stüdyosu var: Halk Film Stüdyosu. On dört tane de sinema salonunun sahibi. Teşekkür maksadıyla beni davet etti. Halk Film Stüdyosuna geldik. *Boş Beşik* (Yön: Baha Gelenbevi, 1952) diye bir film izlettirdi. Filmi nasıl bulduğumu sordu,

ben de hiç beğenmediğimi, çok basit bulduğumu söyledim. Çünkü hep Avrupalılarla beraberdim; Fakülte’de okuduğum ve her şeyi takip ettiğim için limitlerin üstünde görüyordum kendimi. Daha sonra beni Beyoğlu’ndaki şirketine davet etti. Hiç aklımda yoktu ama ben iki buçuk saat sonra Halk Film’den çıktığım zaman mukaveleyi imzalamıştım. Bu kişi rahmetli Fuat Rutkay, yani şu andaki Aziz Rutkay’ın¹ amcasıydı. Bu olayın bir başka yönü de vardır aslında. Bakırköy’deki arkadaş grubumuzda Sırrı Gültekin’in kız kardeşi de vardı. Ağabeyine demiş ki “Bizim grupta bir çocuk var sinemaya çok yakışır”, Sırrı Gültekin de “Bir akşamüstü getir de ben perdenin arkasından onu göreyim” demiş. O beni bir akşamüstü götürmüş, ben farkında değilim tabii. Tesadüfen o sırada Sırrı Gültekin, Halk Film’e bir film çekiyormuş. Fuat Rutkay’ı görünce “Patron, Bakırköy’de bir çocuk var, hayran oldum, sinemaya çok yakışacak.” demiş. Fuat Rutkay da demiş ki “Bakırköy’deki çocuğu bırak, esas havaalanında bir çocuk var” (gülüşmeler...).

İlk filmim *Kara Günlerim*’dir (Yön: Sırrı Gültekin, 1957). İkinci filmimi Muhterem Nur’la çektik². Ondan da özellikle bahsetmek isterim. Bana göre dünyada böyle güzel bir surat yok. Kızın bin tane fotoğrafını çekin, her fotoğraf birbirinden güzel. Rolüne başladığı zaman böyle bir oyuncu da yok. Halbuki kenarda otururken hiç de o havada bir insan değil. Çok özel bir kabiliyet. Bu filmden sonra Reşat Nuri Güntekin’in meşhur *Yaprak Dökümü* (Yön: Suavi Tedü, 1958) filminde oynamak benim için çok büyük bir şanstı çünkü Şehir Tiyatrosu’nun en ünlü aktörleri, aktrisleri bu filmde oynuyordu.

¹. Tiyatro ve sinema oyuncusu Rutkay Aziz. 1971 yılında Ankara Sanat Derneği’ne (AST) girmiştir ve 1973 yılından günümüze kadar AST’ta sanat yönetmenliği, oyunculuk ve yönetmenlik görevlerini sürdürmektedir.

². *Ham Meyva* (Yön: Nisan Hançer, 1957).

Sinemamıza binlerce insan geldi ama bakacak olursanız sekiz-on kişi kaldı. Bu tabii halkın kabullenmesi ve sevmesi ile ilgili. Yeşilçam'da bunun mecazi bir tabiri de vardır: O büyük arklardan, beş binlik lambalardan gelen ışık, eğer o artistin suratına yapışıp kalırsa demek ki o artist tutacak; ışık, yüzünden akar giderse o tutmayacak. *Kelepçe* (Sırrı Gültekin, 1958) diye bir film yaptım. Rahmetli Atıf Kaptan babam rolünde oynamıştı. Daha sonra İpekçiler'e-ki o zaman İpekçiler büyük Avrupalı bir firma-*Taş Bebek* (Yön: Hulki Saner, 1960) diye bir film yaptım. Fotoğraf direktörünü³ İngiltere'den getirmişlerdi. Çok özene bezene yapılan bir filmdi. Engin Cezzar, Amerika'dan yeni gelmişti, yönetmen yardımcılığı yapıp bize sufle veriyordu.

Star Sistemi

Beni yıldız yapan film Belgin Doruk'la beraber oynadığımız *Samanyolu*'dur (Yön: Nevzat Pesen, 1959). Filmi Nevzat Pesen kendi firmasına çekti. Çok hisli bir insandı, dolayısıyla o dramı yaşatabildi. Film ilk olarak Bursa, Bandırma, Balıkesir'e gitti. Bir hafta oynayacak, kopyalar gelecekti. Zaten üç kopya basmışlar. Günü geldi kopya gelmiyor, kopyaları vermeyeceklerini, devam edeceklerini söylüyorlar. Gece kendi müdürlerini gönderdiler Bursa'ya. Ertesi gün bir telefon "Bu kopyalar daha dört hafta gelmez film on ikiden vurdu, bu görülmemiş bir iş!" diye. Sonra sabahlara kadar Acar Film Stüdyosu'nda günlerce kopyalar basıldı ve diğer şehirlere yetiştirildi. İşte o film bizi yıldız yaptı. Star sistemini Yeşilçam'a Göksel Arsoy ve Belgin Doruk getirmiştir. Halk bizi o kadar birbirimize yakıştırdı ki, herhangi bir senaryoya, konuya, anlatıma gerek yoktu. Biz el ele tutuşalım, ormanda yürüyelim, kürek çekerken ben ona şiir söyleyeyim, akşam mum ışığında bir yemek yiyelim, dans ederken güzel bir müzik... Halk kendini bizim

³ Frederick Ford: Geçiş dönemi yönetmenlerinden Faruk Kenç'in *Ölme-yen Aşk* (1959) filminde de görüntü yönetmenliği yapmıştır.

yerimize koyuyordu ve sinemadan çok mutlu ayrılıyordu. Tabii birden bire böyle bir patlama olunca havaalanındaki işimden ayrıldım. Arka arkaya film çekmeye başlamıştık.

Yeşilçam

Sabah yedilerde, altı buçuklarda Yeşilçam'da bulduğumuz zaman güzel bir hava vardı, birkaç tane kahve vardı, işe gidecek olan bütün oyuncular, sabah orada buluşur; simit, çay ve bol dedikodu... Dedikodusuz Yeşilçam olmaz! Sabah dedikodularından sonra herkes işe çıkardı. Bir plan için bir saat öylece otururduk, özel ışık yapılırdı. O imkansızlıkta, bugün dahi seyredildiğinde büyük zevk veren filmlerin üretilmesinin esas sırrı budur. Çok büyük bir ekip işiydi. Eğer, o ekip birbirine kaynaşmışsa hakikaten güzel filmler ortaya çıkardı. Bu arada esnaf mantığı ile çekilmiş, sadece ticari çıkarlar düşünülerek çekilmiş filmler de var. Onlar zaten büyük tenkitlere neden oluyor. Ama son yıllarda, Yeşilçam'a vuruyorlar; bence çok haksızlık ediyorlar, ayıp ediyorlar. Bugün eğer Türkiye'de bir sinema varsa, hatta eğer televizyonda bazı güzel şeyler yapılıyorsa, bunların kökü Yeşilçam'dır. Yeşilçam inkar edilemez. Yeşilçam'ı inkar etmiş olan: bilgisizdir ve nankördür!

Herhangi bir yerli film oynuyor diyelim. On sinemada oynardı: Pangaltı İnci, Tan, Beyoğlu'ndaki Lale, Fitaş, Ak-saray Bulvar, Üsküdar Sunar, Kadıköy Opera ve daha birçok beldelerde. Benim filmim oynadığı zaman, halkın kalitesi hemen değişiyordu çünkü benim filmlerim eğitilmiş, kültürlü sınıfa hitap ediyordu. "Yeşilçam'a liseyi, üniversiteyi, eğitilmiş insanları, sosyeteyi getiren Göksel Arsoy'dur" derler; ben onların yalancısıyım. Ben sinema oyunculuğuna başlayana kadar Türk Sineması'nda esmer oyuncular varmış, ilk sarışın aktör benim.

Havacılık Tutkusu ve Şafak Bekçileri

Sonra askere gittim. Askerlik dönüşü halkın beni çok özlediğini; dolayısıyla yapacağım filmin kapılarını kıracağını

düşündüm. Hemen, bu fırsatı kaçırmamak için *Şafak Bekçileri*'ni (Halit Refiğ, 1963) yaptım. Bu filmin hikâyesi çok uzun ve çok önemlidir. Babamın işi sebebiyle, Kayseri Hava Üssü'nde doğdum. Dolayısıyla subayların ve disiplinin içindeydim. Bütün idealim tayyareci olmaktı. Babam pilot olmama mani oldu. İktisat Fakültesine girdim. Ancak bu aşk içimden hiçbir zaman çıkmadı, bu yüzden havaalanında çalıştım. Sinema artisti olduktan sonra da bu aşk sebebiyle Hava Kuvvetleri Komutanını ziyaret ettim. O zaman İrfan Tansel Hava Kuvvetleri Komutanı'ydı. Çok çağdaş bir adamdı. Teklifi yaptığım zaman o kadar heyecanlandı ki bütün binadaki subayları çağırdı ve dedi ki: "Arkadaşlar, ordunun da reklama ihtiyacı vardır. Göksel Arsoy, bizim içimizden yetişmiş biri olup, ona yakışan bir teklifte bulundu. Kendisi bir havacılık filmi yapacak. Kendisine her türlü yardım yapılacaktır." Yönetmen Halit Refiğ, iki sene önce yazmış olduğu hatıra kitabında⁴ bu filme özel bir bölüm ayırdı. "Eğer Göksel Arsoy olmasaydı, *Şafak Bekçileri* filmi yapılmazdı. Onun sayesinde bu film yapılmıştır" der kendisi. Bu film oynadığı zaman sıkıyönetim vardı, hiç unutmuyorum öyle bir patlama oldu ki, altı yedi sene bu filmin hasılatına hiçbir film yetişemedi. Yıktı geçti ortalığı çünkü mesajı olan bir filmdi.

James Bond ve Londra Seyahati

Askerden geldikten sonra, romantik aşk filmleriyle tanınmış bir insan olduğum için iki aşk filmi yaptım ama beklediğim gibi kapılar kırılmadı. Sonra yaptığım hatayı anladım. Ben askerdeyken dünyada sinema değişmiş. Sean Connery diye bir adam çıkmış, bütün dünya sinemasını altüst etmiş, kapılar kırılıyor. Hollywood'un en büyük yıldızları onun yaptığı filmin hasılatının yarısına erişemiyor. Tabii bende ki teşebbüs ruhu uyandı ve Yeşilçam'da ilk James Bond filmi yapmaya

⁴ Halit Refiğ: *Düşlerden Düşüncelere Söyleşiler*, Yazar: İbrahim Türk, Kabalcı Yayınevi, İstanbul, 2001.

karar verdim. Hemen Londra'ya hareket ettim. Hareket etmeme kırk sekiz saat kala, her şey hazırlanmış, sabah Hürriyet'e bir baktım, dördüncü sayfada manşet: "Göksel Arsoy havaalanında hamaldı ama Türkiye'nin en büyük yıldızı oldu." Çok gücüme gitti. Hemen gittim Hürriyet'e. O zaman Necati Zincirkıran Hürriyet'in Genel Yayın Yönetmeni'ydi. Kabahatin kendisinde olmadığını söyledi, üç gün evvelki Sunday Times gazetesini gösteri. Orada da aynı hadise. Askerdeyken, BBC televizyonundan bir ekip gelmişti. Türk köylüsü ile ilgili bir film çekeceklerdi. Ben bir vesileyle onlarla tanıştım. Ekibin başında Murray Sayle diye bir adam vardı, kendisi Sunday Times gazetesinin patronundan sonra gelen çok önemli bir adammış. Gazetede çıkan yazıyı da o yazmış. Londra'ya gittiğimde ilk işim Sunday Times'a gitmek oldu. "Böyle mi dostluk, sen bana nasıl hamal dersin", diye çıktım. O da dedi ki "Ben de seni akıllı bir adam zannediyordum. Milyarder bir adamın oğluydu, muhteşem bir herifti, yıldız oldu... Kim takar? Hamal da yıldız oldu, bütün dünyada böyle takdim edilir bu iş" dedi. Sonra filmin çekimlerine başladık. Bir hatıramı anlatmak isterim. Filmde, gazete vasıtasıyla ayarladığımız yedi muhteşem kız oynuyordu. Bir açık spor Jaguar arabada, yedi kız üstümde, Londra caddelerindeyiz. Trafik lambası kırmızı yanacak arabayla duracağım, kızlar binecek yola çıkacağız. Bir türlü ayarlayamıyoruz. Üçüncü gelişimizde birden bire polis dikildi kafamıza, "Bir daha gelersen arabayı altından alacağım" dedi. Çekimler boyunca Sunday Times hep arkamızdaydı. Metro Goldwyn Mayer'in (MGM) Londra'daki üst düzey adamlarının yer aldığı bir toplantıda Murray Sayle "Sunday Times Göksel'in arkasındadır, ne lazımsa yapılacaktır, onunla bir anlaşma zemini yapalım" dedi. Diğerleri yaptığım işleri araştırdıklarını ve beğendiklerini söylediler. Hatta önemli mevkideki bir kadın hayatımda duyduğum en güzel iltifatlardan birini söyledi: "Bizim İngilizler gibi soğuk değil sıcak bir sarışın." Ancak Türkiye onlar için bir pazar değildi. "Ömer Şerif'in farkı ne?" diye sordum. "Ömer Şerif, 14 tane Arap Devleti 150 milyonluk bir pazarın temsilcisi. Türkiye'ye \$5000 film satsak ne olur, satmasak ne olur!" dedi. Bütün engel buydu. Dolayısıyla, ben

Yeşilçam'dan oralara kadar gittim. Sunday Times gibi bir kuvvet beni takdim etti, ama olmadı. Ben oradayken *Thunderball* (Yön: Terence Young, 1965) yeni vizyona girmişti. Hemen gittim seyrettim. Bir dosya ve bir kalem aldım. Bir se- anstan giriyor, ötekinde çıkıyordum. Plan plan yazdım filmi. Dedim ki nasıl olsa bu Türkiye'ye üç sene sonra gelir. *Altın Çocuk*⁵ filminin önemli bir kısmı itiraf ediyorum *Thunderball* filmindedir.

Araplarla ortak yapımlar ve *Altın Çocuk* Beyrut'ta

Arap ülkelerinden gelen yapımcılar filmi çok beğendiler ve filmi satın aldılar. Burada dublaj yaptılar, Arapça afişler bastılar. Hatta afişte ve jenerikte ismimim başına Muhammed koydular. Film oralarda da çok büyük iş yaptı. O yüzden dört tane daha ortak yapım teklifi geldi. Bu arada bir hatıramı da anlatmak isterim. Farid Shaik diye Mısır'ın büyük bir artisti var. Bir tek numarası var: Bir yumruk atıp kameraya dönüp "olur böyle şeyler" diyormuş ve bayılıyormuş halk. Beyrut'ta çok güzel bir gece kulübünde çalışıyoruz. Senaryoyu biz hazırladık, yönetmen Türk⁶ onun dışındaki diğer herkes Lübnan, Ürdün, Suriye, Mısır gibi Arap ülkelerinden. Tarup⁷ diye Lübnanlı çok güzel bir kadın oynuyor. Bu kadın aynı zamanda şarkıcı. Senaryoya göre o şarkı söylerken ben masada oturacağım, yanıma gelecek ben de ona bir çiçek vereceğim. Ama adam senaryoyu değiştirmek istiyor. Kadın geçerken kadına çelme takacak, kadın düşecek, ben ayağa kalkacağım onlar da kalkacak ve kavga çıkacak. Bana bir yumruk atıp "Olur böyle şeyler" diyecek. Tutturdu bu plan çekilmezse oynamam di-

⁵ "Londra'da İngiliz, Fransız, ve İsveçli televizyon yıldızlarının iştiraki ile çekilen ilk Türk James Bond filmi" olarak tanıtılan *Altın Çocuk* (Yön: Memduh Ün, 1966) filmi.

⁶ Yönetmen Ertem Göreç, senarist Bülent Oran.

⁷ Tarup, Hulki Saner'in *Bir Damat Aranıyor* (1968) ve Seyfettin Tiryaki'nin *Beş Ateşli Kadın* (1968) filmlerinde de rol almıştır.

ye. Dedim ki o zaman bana dönen planda bir diyalog ekleyelim. Ne yaparsanız yapın dedi. Kız şarkı söyleyerek geldi, ben tam çiçek verecekken, çelmeyi taktı, kız düştü, bu kalktı, ben kalktım, bana vurdu. “Benim kim olduğumu biliyor musun?” dedi. Ben de dedim ki “Ben senin kim olduğunu biliyorum. Sen Orta Şark’ın en hızlı silah çeken adamısın. Benden sonra!” Bir Amerikan kovboy filminden aklımda kalmıştı. Sonra İtalyanlar geldi, İtalyan-Arap-Türk ortak yapımı bir projeye hazırlanırken, Lübnan’da savaş çıktı (1971–1972). Bu işlerin de merkezi Beyrut’tu. Harp patlayınca bizim bu büyük proje çöktü çünkü sinema sanayi durdu.

Seks Filmlerinin Gelişi

Sinemanın en güzel yıllarını yaşadım. Onun için kendimi çok şanslı görüyorum. 70’li yıllarda televizyon gelince, Türk sineması sanayi olmadığı için televizyona karşı büyük prodüksiyonlar yaparak savaşmak yerine kolay yolu seçti. Kolay yol da seks ve karate filmleriydi. Seks filmlerini yapınca aile kaçtı; aile kaçınca da Türk Sineması çöktü. Seks filmlerine girecek halim yoktu, bana yakışmazdı. O tarihte hata yapanlar bu yıllara geldiği zaman “Hayır efendim biz seks filmlerinde oynamadık” dediler. Fakat acı tesadüf, ‘5555 Afişle Türk Sineması⁸’ diye bir kitap çıkınca, o tarihte bu seks filmlerinde oynayanların resimleri, isimleri ortaya çıktı.

Sinemadan Sahneye Geçiş

Amcam Yesari Asım Arsoy, Türk Sanat müziğinin büyük bestekarı olduğu için müziğe karşı kabiliyetim vardı. O yıllarda amcamdan ders aldım. Çok ciddi çalıştım ve sahneye geçtim. On dört yıl en büyük gazinolarda çalıştım. Sinemada halkla karşılıklı değildim. Sahnede birebir karşılıklı

⁸. Türker İnanoğlu, Kabalca Yayınevi, 2004.

gelince halkla bütünleşme, halkla diyalog kurma şansım oldu. Sinemada oynadığım rollerden dolayı kasıntı adam imajım vardı. Sahnede kurduğum ilişkiler sayesinde bunu kırma şansım oldu. Çarşamba günleri hanımlar matinesi vardı. Sekiz yüz kişilik gazinoları. Benim için sabah saat sekizde geliyorlardı. O sevgi, o his dünyası görülecek şeydi.

Hayatım boyunca hep dikkat etmişimdir, sinemada, sahnede en güzel giyinen adam bendim. Bu ayrı bir kabiliyettir. Bazı insanlar çok büyük paralar verirler, çok pahalı şeyler giyerler ama üstlerinde durmaz. İnsanlar kendilerinden bahsetmeye başladıklarının beşinci dakikasında kendilerini methederlermiş. Ben çuval giysem bana yakışır. Sahnede de giyimde hakikaten çok büyük değişiklikler getirdim.

Seksenli Yıllar

Seksenli yıllarda sinemada bir hareket başladı. Güzel filmler yapılmaya başlanırken, birtakım değişik yönetmenler çıktı. “Biz sanat filmi yapıyoruz, festivale film yapıyoruz” diye başladılar sinemaya. Sanat filmini yönetmen olarak eğer kendi cebinden yapıyorsan ben sana şapka çıkarırım. Ama sanat filmini başka bir insanın, başka bir firmanın cebinden yapıp da onu batırıyorsan, o zaman ben buna maalesef iştirak etmiyorum. Bu yönetmenler Türk sinemasına çok kötülük ettiler, bu işe yatırıma girmek üzere olan birçok firmayı da yok ettiler. Onların da müdafaaları “Çok güzel film yaptım halk anlamadı, ne yapayım?” Seksenli yıllarda özel televizyonların çıkışı Yeşilçam’a yeni bir pazar getirdi. Birdenbire yeni programlar, yeni filmler ve diziler başladı. Ancak Yeşilçam bu fırsatı iyi değerlendiremedi. Yeşilçam’da esnafça düşünenler, kolay para kazanmak için çok kötü işler yaptılar. Dolayısıyla, bütün bakırlığıyla Yeşilçam’a açılmış olan televizyon şirketlerini durmaya, düşünmeye, birtakım tedbirler almaya mecbur bıraktılar.

Seksenli yılların sonlarına doğru, o zamanki başbakan Turgut Özal tekstil kotasını arttırmak için Amerikalılara büyük tavizler verdi. Bu verdiği tavizlerin içinde de Ameri-

kan yapımcılarının Türkiye’de kazandıkları parayı hemen alıp götürmeleri de vardı. Türkiye iyi bir pazardı. İstanbul’da filmler New York, Roma, Londra ve Paris ile aynı zamanda vizyona girerdi. Tabii bütün sinemaları ele geçirdiler. Bu da yeni yerli filmlerin yapımını güçleştirdi. Bu iş şahısların da gücünü aştı. Sponsorlar aranmaya başladı. Bu arada akıllılık edip dışardan sponsor bulup aynı zamanda dışarıda da filmini oynatma imkanı bulanlar iyi işler yapabildiler.

2000’li Yıllar ve Dizi Fırtınası

İki binli yıllar başladığından beri müthiş bir dizi fırtınası var. Her yıl yetmiş, seksen tane dizi yapılıyor. Doksanlı yılların sonuna doğru rahmetli Osman Seden’in (Kemal Film) hem senaryosunu yazdığı hem de çektiği *MirasYediler* (1997) adlı dizide oynadım. Dizinin on beşinci bölümde maalesef yönetmen Osman Seden vefat etti. Show TV devam etmek istedi ama ben ona olan saygımdan dolayı devam etmek istemedim. Bana gelen dizi teklifleri komedi ağırlıklıydı. Komedi ağırlıklı filmde oynamak istemiyorum. Halk da beni komedi de görmek istemiyor. Aka Gündüz’ün Üvey Ana romanını, geçen sene Ülkü Erakalın ile TRT’ye çektik. Film beğenildi ancak bir hata yapıldı. O hata da romana sadık kalınmasıydı. Yirmi sekiz dakika boyunca kızın büyümesini çekti. Tabii bu filmi durdurdu. Bu hataya rağmen film çok beğenildi. Sonra bu Mayıs ayında yine Show TV’de *Asla Unutma* (Yön: Nafiz Tunç, 2005) diye bir diziyeye başladık. Yirmi ikinci bölümde final yaptık. Tadında bitirdik. Diziler çiklet gibi uzadıkça uzuyor, kendi kendini tekrarlıyor. Kendi kendini tekrarladığı zaman da bıkkınlık veriyor. Biz tam zamanında bitirdik.

Dinleyici Soruları

Şafak Bekçileri askerlik kurumuyla ilgisi olan bir film. Herhangi bir sıkıntıyla karşılaşmadınız mı?

Göksel Arsoy: O zamanlar sansür vardı. Türk filmleri Ankara'daki Büyük Sinema'da sansür edilirdi. 1936 Mussolini İtalyası'nın sansür nizamnamesi o zaman Türkiye'de geçerliydi. Şafak Bekçileri sansür kurulunca reddedildi. Resmi reddetme gerekçeleri de şunlardı: "1) Üsteğmen pilot elbisesiyle Göksel Arsoy her dakika bir kızla öpüşmektedir. Ordunun ciddiyetiyle bağdaşmaz. 2) Astsubay rolündeki Ahmet Tekçe'nin saçları kepinin üstüne mübalağlı şekilde taranmıştır, ordu kıyafet kurallarına aykırıdır. Sami Hazinses'in bıyıklarının uzunluğu ve ikide bir er elbisesiyle yaptığı hokkabazlıklar ciddiyetten uzaktır. 3) En önemli gerekçe: Pilot üsteğmen Göksel Arsoy'un şehit olan arkadaşının mezarı başında ağlamasıdır. Bu durum bir daha hiç kimsenin Hava Kuvvetleri'ne müracaat etmesine neden olacaktır." Ben bu kağıdı aldım ve doğru Hava Kuvvetleri'ne gittim. Komutanı acil görmem gerektiğini söyledim. İstanbul'a gittiği söylendi. Durumu anlattım. Pist başında kalkmak üzere olan bir C47'yi beklettiler benim için. İstanbul'a vardım, Hava Harp Okulu'na gittim. Komutana filmin reddedildiğini söyledim. Ama Komutan durumu anlayamadı. Sansür kurumu diye bir kurum olduğundan haberi yoktu. Reddetme gerekçelerinin olduğu resmi kağıdı gösterdim. Çok kızdı. Derhal filmi izlemek istediğini belirtti. Şişli'de Cevizli Sokak'taki stüdyoda hazırlıkları yaptık. Konuklar geldi. Hepsi filmi çok beğendi, ayağa kalkıp alkışladılar. Komutan iki tane kurmay albayı çağırdı. Film alıp Ankara'ya gitmelerini istedi. Ben de onlarla gittim. Büyük Sinema'ya geldik. Eski belge yırtıldı. Yenisi yazıldı. Halit Refiğ'in "Göksel Arsoy olmasaydı bu film ne çekilirdi, ne de oynardı" demesinin sebebi budur.

Ayrıca filmin çekimi sırasında da olan çok büyük bir hadise var. Komutanın misafiri olarak ordu evinde kalıyordum. Herkes şehirdeki diğer otelde kalıyordu. Bir gece sabaha karşı dört civarında gürültüler oldu. Uyandım, açtım kapıyı dışarı çıktım. Bir de baktım ki ordu evinin albayı koşuşturuyor. "Nedir bu gürültü, ne oldu?" dedim. "Haberin yok mu? İhtilal oldu." dedi. Koridora yığıldım. Filmin yarısını çekmişiz, bundan sonra ne yapardık? İstanbul'da

dekor kurup orada çekeriz diye düşünüyorduk. Halit de çok heyecanlıdır. Tutturdu yapamam rezil ederim işi diye. Bir türlü ikna edemedik. Saat sekiz buçuk civarı Hava Kuvvetleri Komutanı İrfan Tansel Ankara'dan aradı. Komutan bağırmaya başladı: "Ne yapıyorsun sen orada?" dedi. "Komutanım ihtilal olmuş" dedim. "Sana ne be birader? Sen git çalış. Sana ne?" dedi. "Sağ olun komutanım!" dedim. Böylece çekimlere devam edebildik.

Bunu gibi başka anılarınız var mı?

Göksel Arsoy: Rejisör Ertem Göreç ile Çankırı'da çektiğimiz *Kızgın Delikanlı'nın* (1964) da benzer bir hikayesi var. Filmin konusu gerçek bir olaya dayanıyor. Mahkemelerin kalemlerindeki dosyalardan çıkarılmış. Nehrin mecrasını değiştirerek ya da ormanı yakarak topraklarını genişleten köylülerle ve toprak reformuyla ilgili. Biraz sol içerikli. Ben ve Türkan Şoray oynuyoruz. Mesajı olan bir film. Ancak yine sansüre takıldı. Filmin kopyalarını aldım, doğru Çankaya'ya gittim. O zamanki Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel'di. Nöbetçi subay çıktı. Cumhurbaşkanıyla görüşmem gerektiğini söyledim, içeri telefon edip sormasını rica ettim. İlk başta böyle bir yetkisinin olmadığını, istediğimin imkansız olduğunu söyledi ama ısrarlarım üzerine telefon etti, beş dakika sonra kapılar açıldı. Cumhurbaşkanı beni görünce çok sevindi. "Sarı oğlum gelmiş!" dedi. Bir süre sohbet ettikten sonra geliş sebebimi açıkladım. Dedim ki "Sayın Paşam, ben size güvenerek hakiki bir film yaptım ama bunda sol içerik buldular ve filmi reddettiler." Bunun üzerine filmi görmek istediğini söyledi ve hangi sinemada oynadığını sordu. Ben de sansür edildiğinden dolayı sinemada oynayamayacağını izah ettim. Köşkte otuz beş milimetrelik makine olduğunu biliyorum tabii. Kopyalar da arabanın bagajında. Hemen sinema salonunu hazırlattı. Film başladı, yirminci dakikada cumhurbaşkanı sinirledi, bastonu yere vurmaya başladı. "Bunlar hakikat. Erzurum dağlarında üsteğmenken bütün bunları yaşadım" dedi. Ben iyi yolda olduğumuzu o vakit anlamıştım. Filmin sonuna doğru mendilini çıkardı, gözyaşlarını sildi. Artık

işe kesin gözüyle bakıyordum. Öyle de oldu. Ertesi gün üç kurmay albayla beraber sansür kuruluna gittik, eski yazı yırtıldı, yenisi çıkarıldı.

Ankara'da gazinoda çalıştığım döneme ait bir anımı da anlatabayım. Bir Cuma günü... Gece yardım severlerin balosu var. Gazino sahibi belediyeye takışmış, belediye de cuma öğleden sonra gazinoyu mühürlemiş. Mührü kaldırtmanın da çok fazla bürokratik işlemi vardır; bir günde hallolmaz. Bir tek vali açabilir gazinoyu. Balo da önemli bir baloydu, birçok meşhur artist katılacaktı. Yine iş bana düştü. Bindim arabaya, doğru valinin evine gittim. Beni görünce çok sevindiler. Valinin annesi de bana aşık olmuş zaten. Yemek yedik, içki içtik, muhabbet ettik. Vali telefon açtı, mührün sökülmesini emretti.

Türker İnanoğlu ile *Bulunmaz Uşak*'ı (1963) çekiyoruz. Çok iş yapmıştı o film. Rahmetli Necdet Tosun da oynuyordu. Necdet tatlıya çok meraklıydı, kendi de yapardı. Bir gün yoğurt tatlısı yaptı, buzdolabına koydu. Öğle yemeğinden sonra yiyeceğiz. Öğle yemeğini rıhtımda yiyoruz, Türker ile anlaştık, tatlıyı sakladık. Yemek bitti, Necdet gitti. Aradı ve bulamadı tatlıyı, geldi yanımıza. Önlüğü çıkardı Türker'e attı, şapkasını çıkardı bana attı, bağırdı, çağırdı, filmi bıraktı gitti. Biz koştuk arkasından. Şaka yaptık, tatlı burada gel dedik. Dinletemedik. Üsküdar yollarında yakaladık, yalvar yakar geri çevirebildik. Çocuk gibiydi.

Sinemaya ilk geldiğim yıllarda, benden evvel gelmiş Nermin Ruhsever diye çok güzel bir kadın vardı. Bir samanlık sahnesinde oynuyordu. Yırtık pırtık elbiseler giydiği seksi bir sahneydi. Rejisör; "Nermin, şahaneydin" diyor. Nermin hemen kalkıyor. "Dur ölümü öp. Kamerayı bozma bir kendime bakayım." Yeşilçam yıllarca bu kızla aptal diye dalga geçti, ona güldü. O an gülmekte haklıydı çünkü o zaman filmler negatife çekiliyordu. Ama kadın kırk yıl sonrasını söylemiş. Şimdi o kadın kendine gülünlere gülüyor diye düşünüyorum.

Belgin Doruk ile çok sayıda film çektiniz. Aranızdaki iletişimden bahsedebilir misiniz?

Göksel Arsoy: Allah rahmet eylesin, Belgin Doruk, çok iyi bir insandı, hakiki hanımefendiydi. Şansı, Paşa torunu olan, kaliteli bir aileden gelen yönetmen Faruk Kenç ile evli oluşuydu. Fakat aralarında yaş farkı vardı. Birsell Film'e film yaparken, Özdemir Birsell'e rastlaması, ona kapılması ve rejisör kocası Faruk Kenç'ten-o kaliteli adamdan ayrılması maalesef kendine şans getirmedi. Halk bizi o kadar yakıştıyordu ki, onlar evlendikleri zaman eve binlerce mektup gitmiş, Belgin Göksel'i seviyor, onlar kavga ettiler, o yüzden seninle evlendi, ilk fırsatta ona dönecek diye. Bu olay kıskançlığa sebep oldu ve bir süre sonra kocası benimle oynamasını yasakladı. Sonra Ses mecmuasında bir gün bir röportaj çıktı, "Göksel Arsoy hiçbir şey değildir, bugüne kadar filmlere hep Belgin Doruk iş yaptırdı" diye. Bu onun yapacağı iş değildi. Kimin yaptığı çok açıktı. Aynı gün, Ses'e rakip olan Artist mecmuası benim kapımı çaldı. Ertesi gün manşet: "Ben sokaktan kız alırım, o film kapıları kırar." Sonra biz bir yarışma açtık. Birinci ve ikinci kız çeşitli aksilikler yüzünden oynayamadı. Şans üçüncü kıza güldü. Üçüncü kız Ankara'da bir turizm şirketinde çalışıyordu. Bu kız Filiz Akın'dı. *Akasyalar Açarken* (Yön: Memduh Ün, 1963) filmini yaptık. Çok uzun kuyruk olmuştu. Belgin, şöhretiyle ve sinemayla evliydi. Bu bir sanatçı için çok tehlikelidir. Şöhreti sallanmaya başlayınca kendisi de çöktü. Çok iyi bir sanatçıydı. Çok disiplinliydi. O kadar film yaptık onu almaya gittiğimizde bir gün, bir dakika beklediğimizi hatırlamam.

Muhterem Nur'la da beraber çalıştınız. Ondan biraz bahsedebilir misiniz?

Muhterem Nur'la *Ham Meyve* (Yön: Nisan Hançer, 1957) filminde tanıştım. Arkadaş olarak çok sevmiştim. Sonra bir filmde daha birlikte oynadık⁹. Ondan sonra galiba birlikte çalışmadık. Ama onu hep takip ettim. Aralıklı da olsa sohbet ettik. Çok şanssız bir kızdı. Beraber olduğu bütün

9. *Unutamadığım Kadın* (Yön: Ülkü Erakalın, 1961).

adamlar maalesef çok kötü çıktı. Ben bugün, Müslüm Gürses'i hiç tanımadığım halde çok takdir ediyorum. İkisi birbirini kurtardı. Müslüm paraya kıymet vermeyen bir adamdı, ama parası vardı. Muhterem Nur sıkıntıdaydı ama sıkıntı çektiği için paranın kıymetini biliyordu.

Göksel Arsoy Kimdir?

1936 yılında Kayseri'de doğan Arsoy, Haydarpaşa Lisesi ve İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nde eğitim gördü. Yeşilköy Havaalanı'nda bir İngiliz şirketinde çalışırken *Kara Günlerim* (Yön: Sırrı Gültekin, 1957) adlı filmle sinemaya ilk adımını attı. *Samanyolu* (Yön: Nevzat Pesen, 1959) filmi ile ünlendi ve Ortadoğu ülkelerinde de filmler çekti. Türk usulü James Bond filmlerinde rol aldı. Arsoy, Herkes İçin Spor (HİS) Federasyonu Başkanlığı görevini sürdürmektedir.

Başlıca Filmleri

Samanyolu (Nevzat Pesen, 1959)
 Kızıl Vazo (Atıf Yılmaz, 1961)
 Şehirdeki Yabancı (Halit Refiğ, 1963)
 Şafak Bekçileri (Halit Refiğ, 1963)
 Makber (1963)
 Kızgın Delikanlı (Ertem Göreç, 1964)
 Altın Çocuk (1966)

Aldığı Önemli Ödüller

1999 Antalya Altın Portakal Film Festivali
 Yaşam Boyu Onur Ödülü